

Бүгүн политической уонна экономической үөрэх сана дьыла сабаланаар

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһун!

САНА ОЛОХ

Х а б ы а т

1931 сыл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАЛЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 125 (6261)

1985 жыл. Алтынны 15 күнэ
ОПТУОРУННУК

Сызыкта
3 харчы.

УРАТЫ ЭППИЭТТЭЭХ СЫЛ

ССКП КК муус устардаары (1985 с.) Илгүмүтүр, научнай-техническэй прогресс тургутаттыг партия Кини Комитеттар буолбут сүбэ-муһунаахха дойду социальнай-экономическай сайдыытын тургутаттыг чопчу сорукара тургуруллубуттара. Олору олоххо киллэрингэ партийнай, комсомольскай, профсоюзнай тэрилтэлэр идеянай-интер үлэлэрэ ылахан мүнөстөн ылаалар.

Марксистский-ленинский үөрэх уонна экономической үөрэхтээһин политической-интер үлэ бары формаларын олору кытта сибээстээһини дириктэтигэ, социальнай-экономическай сорукара быһаарыыта быһаччы туһуланаллар. Ааспыт сылга оройуонга партийнай үөрэх систематыгар ССКП историята, марксизм-ленинизм холбоһор чаастара, сайдыылаах социализм теорията уонна практиката, партия экономической политика кинигэ үөрэтиллибиттэрэ. Улаһиттар экономикай үөрэхтээһингэ коммунистическай үлэ оскуолаларыгар үлэни коллективнай тарйини формалара, Ас-үөл программатын олоххо киллэрини, хаһаайыстыбаннай механизми түспары уонна салайыы, кэмчилээһини уонна хариыстаныы буолуу боһуруостара сүрүн мүнөстөн ылабытара.

Икутский уонна Пермякери куораттар, Партизан Заболоцкай аатынан совхоз пропаганда тарйини быһымынарынан «Уон бириэс патилетканы ситиһиллээхтик түмүктээһингэ» — пропагандистскай кыһамнаабытын дөһүннээн үлэлээһини кинигэни «Ойоммута». Занятиеларга 67 коллективнай абхэаэталыстыбэлэр камүсхэммиттэрэ, 72 политическай уонна экономической үөрэх оскуолаларын истээччилэрэ 1985 сыл соруудахтарын ситиһиллээхтик толорон кэлэр патилетканы тэрэһиннээхтик саралымыга быһаарыммыттар.

Пропагандистар М. Д. Брошников (Мугудай), А. И. Пермяков, И. Д. Неустров, Р. Р. Абрамов (оройуон кинигэ), Д. П. Чечубтов (Хитылы), Г. С. Колесов (Одүүлун), В. П. Башнев (Сыла), С. М. Слепцов (Килэки) бу эппиэттээх партийнай сорууда толорууга үтүө сүбэстээхтик сайдыынаах айымнылаахтык үлэлээбиттэрэ. Кинилэр

А. С. ПТИЦЫНА,
ССКП райкомун
секретара

мытар занятиеларга идеянай-теоретическай уонна методическай өтүгүнэни дириктэ ис хоһоонноохтор, истээччилэргэ ордук тийиһиттэрэ: Эдэр пропагандисттар район методкабинетын сибээсисэя Л. Т. Егорова, Мугудай орто оскуолатын учуутала М. Н. Тарская бу үлэлэр ордук дьобурдаахтарын көрдөрдүлэр. Занятиеларга үөрэх көдүүүнү үрдэтти активнай формалара улам киллэрини туһулаар буолулар. Семиннарды тарйини, рефераттары суруйуу, социалистическай абхэаэталыстыбэлэри камүсхэммиттэрэ, практикескай үлэлэр биллэрдик элбээтилэр. Олору дьабагы хааччыымы производственнай управлениетынаагы (пропагандист Е. М. Макарова), Амма орто оскуолатынаагы (Н. Е. Попов), Болтоно отделениетынаагы (Х. Д. Михайлова) партийнай үөрэх оскуолаларыгар истээччилэр общественнай-политическай аттестацияны ситиһиллээхтик бардылар. Бу дьабад истээччилэр үлэлэ уонна общественнай активностарын үрдэтти ордук дьабыллаах формаларыттан биридэстэрэ буоларынан салгык ымыллыахтаах.

Ол эрэри политической уонна экономической үөрэх олору кытта иккэ сибээстээһингэ биһиги өссө да албэри өтөрүөхтүгүн наада. Истээччилэр марксизм-ленинизм толруттарын итгэн-тоһон үөрэттиллэрэ ситэтэ суох. Үтүө пропагандистар айар быһааныны онотубаттар, байлэрини теоретическай уонна методическай таһымнарын үрдэттигэ ситэтэ суох үлэтиллэр.

Бүгүн оройуонга политическай, экономической үөрэх сана дьыла сабаланаар. Оройуон 3800 үлэһиттэрэ бастааы занятиеларга «Туох баар кыахтары» — 1985 сыл быһаанынарын уонна социалистическай абхэаэталыстыбэлэрин толорууга, ССКП XXVII съезин дөһүннээх көрсүүтэ дьаба тема үөрэтиллилэрэ. Быһыл тэриллибит 105 экономическай, 22 партийнай, 25 комсомольскай, 23 учууталларга аналлаах, 30 маассабай үөрэх оскуолаара үлэһиттэр идеянай буһууларын-ха-

тымыларын дьыһаах оскуолаларынан буолуохтаахтар. Партийнай уонна комсомольскай үөрэх соруунан дьоннор компетенция уонна деловой, сатабыллаах буолууларын итгэннэ сааһаа ойдоһуннарини чувствотын үскэтти буолар. Хас биридди киһи өйүгэр-санаатыгар партия производствонь күүскэ сабылларыыта, үлэ оһорумтуотун үрдэттигэ общественнай сыһааннаһымылары салгык түспарыыта, советскай дьон олохторун уонна үлэлэрин үсүлүбүтүн түспарыыта ылар утумнаах дьабаалара ситиһили, дириктэтиг тирдэлииллээхтэр. Занятиелар истээччилэргэ биһиги политическай, экономической ойу-сааһаа итгиттэ, үлэһиттэр көрүлээһиннэрин сайыннаран иһингэ, тирдэлииллээх буолууну уонна дьесиниһилиннэни бөрөгөтүтүтэ, партия туруорар сорукара олоххо киллэрингэ көмөлөһүөхтэр.

Саага үөрэх дьылын, бастааы, съезд инициатива, анарыгар ССКП КК муус устардаары (1985 с.) Илгүмун матырыялаалара, ССКП Программаны бырайыактын саага редакцията уонна ССРС 1986—1990 сылларга итгиттэ 2000 сылга дьэри кэмтэ экономической уонна социальнай сайдыытын сүрүн хайыскалара, оттон иккэ анарыгар ССКП XXVII съезин матырыялаалара үөрэтиллилээхтэр.

Политическай уонна экономическай үөрэх системаларыгар кини фигуралар пропагандист буолар. Кини биһиги кинигиттэн уонна маастарыстыбатыттан биһи хаачыстыбата, үөрэх көдүүнэ туһулуқтаах. Хас биридди занятие олору кытта иккэ сибээстээһингэ, политическай уонна экономической үөрэххэ формализми букатыннаахтык суох өтөрүү, бу дьылаага айымнылаахтык сыһааннаһы ситиһиллээхтээх. Методическай советтар үлэлэрин түспарыыта, кинилэр чилиһинэрэ занятиеларга үтүктүк сыһаан быһаччы көмөлөһүлэрин тарйингэ бөлөһтө уурулуохтаах.

Политическай уонна экономическай үөрэх көрүт хаһаайыстыбатын иһингэ турар дьөһүннээх сорукара ситиһиллээхтик толорууга модун төһүүнэ буолар оруолун хааччыыыга оройуон партийнай тэрилтэлэрэ, өссө айымнылаахтык үлэтиллэрэ эрийиллэр.

БОЧУОТ ДУОСКАТА

Уон бириэс патилетка түмүктээһиннээх сылыгар общественнай сүбү аһылаһаа баһамыһынгэ үрдүк көрдөрүүлэри ситиһэн социалистическай куоталаһыыта хаһаайыстыбанын тахсыыты оройуон совхозтары бастааы өтүүр звенолара, совхозтары шедтэлэр үлэ коллективтара уонна от хомууртар таа сирин общественноһын ордук активнайдык кыһыннарыт сельскай Советтар оройуоннаагы Бочуот дуоскатыгар таһаарыллаллар:

ЗВЕНОЛАРТАН

Соловьев Петр Петрович салайыт кэли механизациялаах звено (Болтоно) — 792 тонна оту сорутоупкалаан быһаанын 116,4 бырыһыан толорбутун иһин. Лазарев Семен Семенович механизированнай аһардаах звено (Килэки) — 483 тонна оту кэбиһэн, хас биридди киһитигэр 56,8 тоннаны, быһаанын 120,7 бырыһыан толорбутун иһин.

Седлашов Василий Петрович II коллени өттөбүт звено (Болтоно) — 440 тонна оту, хас биридди киһитигэр 48,9 тоннаны, баһамыһа быһаанын 104,7 бырыһыан толорбутун иһин.

Манасытов Петр Петрович коллени үлэлээбит звено (Арылаах) — 213 тонна оту кэбиһэн, хас биридди киһитигэр 31,1 тоннаны, быһаанын 109 бырыһыан толорбутун иһин.

Сырыматников Роман Васильевич коллени өттөбүт звено (Арылаах) — 232 тонна оту кэбиһэн, хас биридди киһитигэр 23,2 тоннаны, быһаанын 116 бырыһыан толорбутун иһин.

Федоров Андриан Васильевич илиһиннэ өттөбүт звено (Соловьев) — 136,7 тонна оту кэбиһэн, хас биридди киһитигэр 17,1 тоннаны, быһаанын 136,7 бырыһыан толорбутун иһин.

Сергеев Иван Иванович илиһиннэ үлэлээбит звено (Соловьев) — 102 тонна оту сорутоупкалаан, хас биридди киһитигэр 17 тоннаны, быһаанын 102 бырыһыан толорбутун иһин.

Парфенов Олег Гаврильевич илиһиннэ өттөбүт звено (Килэки) — 150,3 тонна оту баһамыһа, хас биридди киһитигэр 16,7 тоннаны, быһаанын 100,2 бырыһыан толорбутун иһин.

Кузьмин Василий Петрович оройуон тас өттүгэр өттөбүт звено (Хайахыт) — 161,3 тонна оту кэбиһэн, хас биридди киһитигэр 30,1 тоннаны, быһаанын 127,5 бырыһыан толорбутун иһин.

Седоров Роман Михайлович оройуон тас өттүгэр өттөбүт звено (Хадар) — 287,7 тонна оту баһамыһа, хас биридди киһитигэр 24 тоннаны, быһаанын 115,1 бырыһыан толорбутун иһин.

ТЭРИЛТЭЛЭРТЭН

13 №-дээх СПТУ коллениа (директор М. М. Максимов, партийнай тэрилта секретара М. С. Неголицин) — 213,7 тонна оту сорутоупкалаан соруудагы 142,4 бырыһыан толорбутун иһин.

Кинесет коллениа (директор А. А. Синцев, профком председателэ В. Д. Макаров) — 37 тонна оту кэбиһэн соруудагы 168 бырыһыан толорбутун иһин.

«Якутсельстрой» мехучастогон коллениа (начальник И. С. Артемьев, партийнай тэрилта уруксу секретара З. Н. Сибирякова) — 55 тонна оту сорутоупкалаан соруудагы 100 бырыһыан толорбутун иһин.

СЕЛЬСОВЕТАРТАН

Одүүлун сельсовета (исполком председателэ Г. С. Колесов) — 625 тонна оту баһамыһа соруудагы 156 бырыһыан толорбутун иһин.

Болугур сельсовета (исполком председателэ М. М. Сидоров) — 505 тонна оту кэбиһэн соруудагы 132,8 бырыһыан толорбутун иһин.

Кытаанах сельсовета (исполком председателэ С. М. Слепцов) — 286 тонна оту баһамыһа соруудагы 112 бырыһыан толорбутун иһин.

УДАРНАЙ ҮЛЭ ВАХТАТА

Урдук
кирбиилэр

Бу күнүргө Мугудай фермаларын коллективтара кыстык ыйдарыгар сүө-

һуттан бородууксуулары ылынып элбээргэ байлэрин ис кыахтарын өссө төгүл аарынан көрүлэр. Намбар уонна горнойдар матырымаларын өйөөн, чулуу эдэр маньыксыт Никифер Оконешников ил-бит тэһимин вантпакка кыстыкы фуражнай мнарын ахсыттан 1200 кг үтүү ыан түмүктүүргө үрдэтиллибит абхэаэталыстыбэни ылыныа, Оттон Дь-

бынтах ферма старшайа Т. Н. Терютина кыстык устата ынааһын ахсыттан 1100 кг үтүү ыларга тылын биридэ.

Н. ПЕРМЯКОВ.

Гектарман
14,6 ц бурдук

«Мындараайы» совхоз бурдугу үүннэрээччилэрэ наловой хомуур быһаанын ыраадынан аһары толордулар. Звенолар куоталаһымыларыгар Соловьев отделе-

нистыттан Г. Д. Николаев салайар коллективна бастаата. Бу туорахтаах куотураны үүннэриннэ сылы эргиччи дьарыктанар звено 400 гектардаах баһылаттаа гектартан ортотунан 14,6 центнер дьаһиниэни хомуйда.

В. ЕФРЕМОВ.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ КУОТАЛАНЫ

Урдук ыам маастардарын ДНЕВНИГЭ

Бастакы колонкара—сыл товус ыйыгар хас бирдин фуражнай ынахтан үтү ыа-нын, иккисе—ол иһигэр балаан ыйы-гар (кг).

ФЕРМАЛАР

ИНКИЛИИ АНАР ТЫҢЫНЧАЛААХТАР

Туулбут (Одьулун)	1586	199
«Маяк» (Толоон)	2020	244
Быры-Хаа (Мугудай)	1789	170
Булгуньах (Мугудай)	1892	183
«Сардага» (Соловьев)	1823	252
ИНКИЛИИ ТЫҢЫНЧАЛААХТАР		
Кууһума (Хадаар)	1593	272
«ИВСЛКС 50 сыла» (Хадаар)	1652	259
Мара (Чакыр)	1424	154
«Кустук» (Толоон)	1622	206
Хараандыйа (Одьулун)	1432	199
Талача Чарага (Одьулун)	1347	156
«Молодежнай» (Сылан)	1293	173
«Эрчим» (Арылаах)	1265	172
Сугулаан (Хатылы)	1483	159
Иһэрдэх (Болтоно)	1195	116
Хайырбас (Болугур)	1705	214

ЫАННЫКСЫТГАР

БАСТААН ИҢЭЛЛЭР

3000—4000 КГ ИҢИ

Оконешников Н. И. (Мугудай)	3555	330
Собакин Е. Г. (Соловьев)	3154	436

2000—2500 КГ ИҢИ

Кривошапкина У. С. (Хатылы)	2026	245
Игнатова А. В. (Болугур)	2021	222
Сокольников М. В. (Толоон)	2134	276
Оконешникова М. И. (Толоон)	2279	271
Пермякова С. Н. (Мугудай)	1958	178
Сивцева М. И. (Мугудай)	1802	197
Натапова Д. М. (Мугудай)	2053	240

ГРАФИКА ИИРЭ ИЛИКЭР

2500—3000 КГ ИҢИ

Никифорова А. А. (Сылан)	2097	282
Дьячковская Х. С. (Одьулун)	2006	243
Дьячковская А. Н. (Одьулун)	1910	274
Гоголева У. Н. (Толоон)	2271	300
Толстоухова А. Н. (Мугудай)	1743	156
Пермякова Т. М. (Мугудай)	1619	168
Терютина Т. Н. (Мугудай)	1969	221
Никитина М. В. (Хадаар)	2426	358
Софронова А. В. (Хадаар)	2274	330
Филиппова Т. Г. (Чакыр)	1682	194

2000—2500 КГ ИҢИ

Атласова М. А. (Хатылы)	1506	173
-------------------------	------	-----

Захарова О. Е. (Хатылы)	1448	158
Терютина А. С. (Хатылы)	1502	148
Кривошапкина В. К. (Болтоно)	1404	154
Егорова Е. В. (Болтоно)	1625	197
Никифорова М. А. (Сылан)	1395	155
Макарова В. П. (Сылан)	1268	158
Адамова Н. С. (Сылан)	1438	216
Посельская Е. Е. (Сылан)	1403	185
Макарова М. С. (Сылан)	1388	186
Ноговицына Ал. Н. (Сылан)	1647	242
Решетникова М. П. (Балаган)	1526	211
Шадрин В. А. (Одьулун)	1560	188
Пинигина Н. Н. (Одьулун)	1406	159
Иустинова М. С. (Одьулун)	1637	211
Капитанова П. Е. (Одьулун)	1475	196
Кардашевская А. С. (Одьулун)	1462	149
Пиноарева Р. Е. (Одьулун)	1669	177
Павлова Н. А. (Болугур)	1615	270
Дыдаева С. Н. (Болугур)	1850	281
Фомина Ф. К. (Болугур)	1832	252
Болдова Д. Г. (Болугур)	1845	180
Собакина А. Н. (Соловьев)	1515	171
Иванова Г. В. (Соловьев)	1562	246
Сергеева А. Л. (Соловьев)	1550	207
Иванова А. Д. (Соловьев)	2036	320
Попова Н. В. (Болугур)	1456	194
Саввина А. В. (Соловьев)	1675	254
Гоголева М. Д. (Толоон)	1545	117,6
Федорова А. Н. (Толоон)	1880	220
Местникова В. В. (Толоон)	1645	239
Слепцова М. И. (Мугудай)	1524	183
Сивцева А. Е. (Мугудай)	1507	173
Кузьмин В. В. (Холтоно)	1533	174
Васильев А. Н. (Хайхас)	1644	174
Кузьмина В. В. (Хайхас)	1699	221

ХААЛЫЛААХТАР

2000—2500 КГ ИҢИ

Павлов Н. Д. (Хатылы)	1159	163
Дьячковская Н. Д. (Сылан)	1130	134
Попова Э. Н. (Сылан)	909	119
Сивцева Ж. В. (Сылан)	1209	112
Федулова Т. П. (Сылан)	822	76
Местникова Г. Н. (Сылан)	1188	129
Захарова С. Н. (Балаган)	1234	207
Сысолькина Т. Н. (Одьулун)	1319	178
Босикова Ф. Д. (Болугур)	1403	191
Гаврильева О. И. (Хадаар)	1436	217
Андреева С. В. (Хадаар)	1606	290

ОТДЕЛЕНИЕЛАР КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

ҮҮТҮ ЫАҢЫННА	Холтоно	1019	79,2	Арылаах	54
Бастакы колонкара—	Хайхас	1130	87,9	Соловьев	71,3
сыл товус ыйыгар хас	Балаган	962	79,2	Болугур	60
бирдин фуражнай ынах-	Арылаах	1078	88,8	Холтоно	63,8
тан үтү ыаһын, иккисе	Сылан	1079	88,9	Хадаар	70,2
былаан толоруту бы-	Чыапара	911	70,8	Чакыр	65,7
рылаан	ЫЧЧАТ СҮӨНҮНҮ				63,7
БАСТААН ИҢЭЛЛЭР		ТӨЛӨҮТҮҮГЭ		Карл Маркс	63,7
Болугур	1578	125,1	Мэччирэн түөрт ыйыгар	Хайхас	75,8
Соловьев	1394	110,5	бир ыһары абиллэ	Хатылы	65,2
Мугудай	1607	125,0	(кг):	Болтоно	60,8
Толоон	1733	134,8	Сылан	Мугудай	74,0
ХААЛЫЛААХТАР		Сылан		Чыапара	66,1
		Классик		Толоон	60,6

Сайынны сезони отделеиелар социалистическай куоталаһыларыгар мугудайлар эрэллэхтин бастаһылар. Ити үгүс маньыксыттар мэччирэнгэ үтү ыаһын лаппа үрдэппитэрин түмүгэр ситиһилиннэ.

Бу синопонка Саха АССР' Верховнай Советын депутата Д. М. Потаповы норобут. Кини мэччирэнгэ ыйдарыгар фуражнай ынаһын ахсытта 1262-ли килограмм үтү ыаһа.

П. Оконешников фотота.

Ыанньыксыт уолаттар күрэхтэһэллэр

Бастакы колонкара—бир фуражнай ынахтан үтү ыаһынга сылаһы эбэ-һэстэллэһэ, иккисе—ол туолан иһинэ.

БАСТАНЫ БӨЛӨХХӨ

Оконешников Н. И. (Мугудай)	4000	3555
Собакин Е. Г. (Соловьев)	3500	3154

ИККИС БӨЛӨХХӨ

Парфенов А. Н. (Одьулун)	2700	1827
Алексеев В. В. (Одьулун)	2500	1209
Дюдорев В. И. (Болугур)	2500	2189

ҮГҮС БӨЛӨХХӨ

Максимов П. И. (Хатылы)	90,2
Марков А. И. (Болугур)	2210 2197

НЬИРЭИ ИТИИТИГЭР

Мэччирэн түөрт ыйыгар абиллэ (кг).

БАСТЫННАР

Кривошапкина С. Г. (Хатылы)	90,2
Лаврова У. Д. (Одьулун)	100,0
Сорокин В. Г. (Сылан)	90,0
Дьячковская Х. Н. (Болугур)	106
Мухин С. Н. (Соловьев)	90,8
Петрова И. Д. (Мугудай)	90,0
Мохначевский Н. П. (Чыапара)	84,8
Смирникова А. В. (Мугудай)	86,0
Сергеева С. Н. (Сылан)	85

ХААЛЫЛААХТАР

Устинова А. Г. (Хатылы)	27,6
Дьяконова А. (Холтоно)	31,8
Григорьев В. П. (Сылан)	47
Белова И. (Болугур)	29,9
Сибиряков Н. Н. (Соловьев)	15,7
Элесева Ф. Г. (Соловьев)	26,4
Собакин Д. Г. (Соловьев)	19,0
Смирникова Е. И. (Мугудай)	14,4

МЭЧЧИРЭНИ ХАЙДАХ ТУҢАНЫБЫТ

Сайынны ыйдардаары көрдөрүүлэри ырыты

Мугудай отделеиелар туттарылына. Мугудайлар иккис мистэлаһыт соло-вьеттары 4,5, үһүсэ тик-сигит болугурдары 5,7 баллынан куотаннар эрэл-лэхтик бастаһылар.

Маньык фермалар куоталаһыларыгар фуражнай ынаһын ахсыттан 1227-ли килограмм үтү ыаһ эбэһэстэллэһэтин 102,2 бырыһыан толорбут «Маяк» (Толоон) уонна эки ити көрдөрүүнү 1175 килограммга тиэрдэн бэлэ-тэммит кирбинтин 11,7 бырыһыан аһарыт Куу-һума (Хадаар) фермалар коллективтара бастыһа-рынан аһтанылар. Иккис мистэлар «Тайга» (Соло-вьев) уонна «ИВСЛКС

50 сыла» (Хадаар) фер-маларга аһтанылар. Бу коллективтар мэччирэн-ийдарыгар хас бирдин

фуражнай ынахтарыттан туһааниаһынан 1143-түү, 1106-лыы килограмм үтү матылар. Оттон үһүсэ Мугудайтан «Булгуньах» уонна «Угучтар» ферма-лар, Толоонтон «Кустук» тигистилэр.

Ити курдук, маньык-сыттар, тигэһэни ыаһчы-лар, ыһары көрөөччүлэр, маньык бостууктары, үтү таһар автомашиналар, во-дителирин ортолоруттан куоталаһы кыайылаах-тара чуолкайданылар.

Үтү ыаһы, ыһарыи төлөһүтүүгө мэччирэн ый-дарыгар туруоруунут со-руктары үгүс коллектив-тар уонна сүөһүнүтэр то-лорботулар. Ол түмүгэр оройуон үрдүнэн валовой-нан 56396 центнер үтү манан эбэһэстэллэһэ 91,8 бырыһыан эрэ төлөрүлүн-

на, бир ыһарытан орто-туһан 61,4 килограмм привес ыаһылына (ити бэлэстэммит кирбинтэвэр 28,6 килограммынан намы-һах). Үтү тосударствода туттары түөрт ыйдары сорудара, ыаһлар өрдөрү-нар үтүтэрин балаһча кө-рөөһүннэхтик хомуйбут түмүгэр, 2,8 бырыһыан-нан аһарылына.

Үтү ыаһы хаачыста-баннай көрдөрүүлэре ара-һылаһыттаннар быдан намыһах буолулар. Ол курдук, фуражнай ынах ахсыттан 813-түү кило-грамм эрэ манна, үтү та-һарыһынан, сүөрдүн үрдэ-тар кыахтар ситэ туһа-нылаһыбакка хаалдылар. «Мугудай» совхозтан ур-ты хаһаайыстыбаларга го-сударствода туттарылар бородууксууа хаачыстаба-

тын тупсарым дьаһала-рын толорорго кыстаанах ирдэбил туруорулуубата. Үгүс хаһаайыстыбалар соротууһка ситэ-хото ыраастамматтар, кирдэх үтү туттарыттан ыһары сүөх нөһөтү сүктүлэр. Сайыннытара фермалаары лабораториялар тариллэ-тэхтэрин, үтү ыаһын тех-нологиятын тутуһууга со-төөх хонтуруол олохто-мотоһун түмүгэ итинник.

Сайынны сезони сүө-һү көһүнүн олуту тох-тоһулаһа: оройуон үр-дүнэн барыта 266 сүөһү (ол иһигэр 181 ыһары) туһата сүөх туораһа.

Мэччирэн ыйдарыгар сүөһүнү итиннэ, киниттэн бородууксууаны ыаһын эбэһэстэллэһэтин орду мөлтөхтүк улаһабыт отделеиелары-нан Сылан, Чыапара, аһтанылар.

Балаган, Хайхас уонна Холтоно буолулар.

«Мандалаһы», Сүбү-рутскай аатынан совхоз-тарга уонна «Мугудай» совхоз кини отделеиелар маньыкка эби аһы-лыгы быһаһа ситтиһэр. Оттон ыһары бостуукта-һын Мугудай, Толоон, Ха-даар отделеиеларыгар ор-дук үтүгэйдик тариллэ. В. Е. Сокольников (То-лоон), П. П. Софронов (Ха-даар), Н. Н. Толстоухов (Мугудай) курдук бастыг бостууктар маньыкка на-нын сымдаан мөччитилэр, маньы көтүтүүнү таһарба-тылар.

Сайынны сезон түмү-күгэ мэччирэнгэ үтү-аһы дэлэтин тэрэһинтэн бы-һаһчы тутулаһаарын өссө тосул көрдөрүлэр. Ыаһы-да куоталаһы кыайы-лааһтарынан сүөһүтүн бородууксууаны ыаһын эбэһэстэллэһэтин туһаһа дьулуспуттар аһтанылар.

Сайынны сезони об-щественнай сүөһүнү и-тиннэ, киниттэн бородуук-сууаны ыаһын эбэһэстэллэһэ социалистическай куотала-һын түмүктэрин туһунан бөһлүрүөс ССКП райкомун бөрөтүн уонна райсовет исполкомун холбоһуктаах муньахтарыгар көрүлүн-нэ.

Совхозтар куоталаһы-ларыгар куоталаһы усу-луобуһатын толорбут ха-һаайыстыба суовунан бас-тык мистэ аһаммат. Ик-кис мистэре барыта 68, 78 балла ылыт «Мугу-дай» совхоз тарыста, үһүс-кэ—61,99 балламыт Су-буруускай аатынан совхоз. Оттон усулуобуһаны үгүс көрүһүгэрэ ыһарынан то-лорботох Карл Маркс аа-тынан, Эрилик Эристын аатынан уонна «Чурапча» совхозтар тинэх мистэлар-га таһилиннилэр.

ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун кө-рөрүлэ сыдыар Кыһаа аһаһа 89,35 баллаах

БУ — ГОСУДАРСТВЕННАЯ КОММЕНТАТОР КОЛОЖКАЛА

АХШ администрацията афганский душманнар анад сарин саба буларга 300-чак мөдүйүн доллары ачыларга бэлаларда. Кинилер минилеринен — Афганистан Демократическай Республикасы утары билалариллиб-тэ сарин ыттылар. Душманнар ити үбүлээнин көндөүлөрүн, дин ити-тинилер американын протекта, АХШ представител-лери палитатин уонна сел-латын разведкара анааах комитеттара АХШ киин разведкалар управлене-ния кистатан операция-лар аанамыт «средство-лар хаттан көрүү» ба-радагынен биһирээтилер. «Хаттан көрүү» опера-цията администрациятар бу биһирээти конгресска бары оттуура дуулааһыннан кулуттар кыды биһир-дэ. Ойно АР дымаларыгар американын ороһуу ти-ригин ситтөөх содуларын диктотин улаатан иһэр. Официалнай аргумент-лери «Вашингтон пост» хаһыат ыттылар курдук, афганский контрреволю-цияда комо үбүлээни ма-нык тотиннен үүнүрүнэ,

— Демократическай — Аф-ганистанга сир-уу реформа-та ситиһилээхтин олоххо киллэрилэр. Сир уча-ста-тын бас билэр быраабы туоһулуур. докумуннары государствоттан сүүһүнэн тыһынча урунута сир-сүөх уонна кыра сирдэх бааһынайдар ыллылар.

Снимок: Балх прози-ция Али Чупан государ-ственной форма бааһынай-дара.

ССТА фотохрониката.

наалары, арыгарга өссө ханнык эмэ дакастабылар наадалар дуо? Корорбүт курдук, АХШ администра-цията проблемны сүүр-нүүр дүлүүрүдэ бил-бэт. Төттүрү, АР дымал-ларыгар сымалланнах ороһуу нэмэин улаатын-нарын сымалынан ба-риэтээн былаһынар уон-на онуоха ити ХНТ тил-лэни итирэнэ баастарга холбосот иһин хамсааһы-ны торуттааччылартан биһ-дэстөрүнэн булар дойду олохтоһой правительств-тын суулаар сымаларын кистэбэтэр.

АХШ администрацията Афганистанга сымаллаах дымаларын государствен-най политика таһымтар ыттарыаһыт терроризм-тан итиннык быаарыааха сатаамат. Ды уонна АР не дымаларыгар куруу байдык ороһуу, киин су-веренитетин итинэн афган-ский моруот байытти бэйгэ дымаларга уонна айлаах олоххо быраабын сиргэ-буурга талсы Вашингтон-кии ыттылар политика, көнүгэ дуулуур моруот-тар, аан дойду обществен-ноһун көнөт аргументарин үүнэ турар утарыларын көрсөр.

А. БИРЮКОВ,
ССТА ырытааччыта.

Ким да умнуллубат, туох да умнуллубат ЫТЫК ИЭНИН ТОЛОРБУТА

Мин иһинэр 70 сааһын төмөтчү түбүт кырда-рас буйун, колхознай ту-туу ветерана А. Н. Лыткин олорор. Киин билгити да-даны баттаа хара, ды-таттар үлэни-хамсы сымдар, сиринэрин экки-ратан ардыгар сүүрэн да-ылар.

Афанасий Никитич Улуу Октябрь эниин төрөбүтэ. Оччолорго абаах оролоох саха малын олоһо ыраахан ээ. Аалара, Никита өрөнбөр, кыра саастары-гар ийгэ сүөх хаалбыт үс уоһун эрэй бөрөнөн атахтарыгар туруораабы-та. Киин лаппа кырдыа баран, 93 сааһыгар олбута. Бу өрөнбөрү мин көрө-йөм, Бурдук үүнүрөн, от оттоон, сүөһү иһэн Миш-ка алааһа дини сиргэ олор-бута. Саас күстүрү, ол өдүгүн сааһыра да баран бырааһаа. Киин күһү-сүтү көрүбүтүн аатыра. Ойуок сүтүн харааһара.

Афанасий аанастаах Германия бийиги дойдубу-

тутар сарынан саба түспү-түн туһунан сүрү «Чал-чыгы» колхозка сир хор-ту сымдар иһиттэ. Оччо-то сымдар иһиттэ. Оччо-дойдо кини 27 саастаах, куугайар күнүтү сымдар-Удальникова өстөөх сир-төөбүт сир сарынттар сү-түрэн сымдар атыспы-тара. Афанасий дойдун хо-ту Вулус оройуонугар по-лүгү атырбыта. Бэйгэ 1942 сылаахха бас ийи-сар сарынттар арныра-мыралыбыта. Уралга-тиний байыаһы уорон-ни барыта, бөйбүтү бө-лөмүнн туйгуна буо-лута.

Ити кэиң өстөөх. Ста-линград дикти киин ки-рэн иһиттэ. Биллэрим-лаах хапымаларга советский сарынар чулуу чааста-тардылаабыттар. Лыткин сулуусалары 252-с стре-лковай дивизията 1942 сыл алтынныгар Сталинград туһайыттар тийбитэ. Киин кыран иһэр өстө-рү тохоттор бөйбүтү сөрү-күрүрүлүбүт. Кыргы-һына уонтан тахса конука-салаабыкка саларан бар-быта. Сир-халлаан дикти-лэр, киин уйуура көтөр-төһө-үһүна буолбута. Ол түрүтү өстөөх төттөрү өх-сүлүбүт. Ити кэиң саха буйун ыраахынан ба-а-һырыта. Пекка, Челябин-ский госпиталларыгар ам-төөнөтүтөрө, фронтка иккиһин барыта. Бу сы-рыта киин сулуусалары чааһа Велоруссиянан При-балтика туһайыттар быраадылаабыта. Салаат Кенгебери штурмалааһы-на кыттыбыта. Кыайыны Ростов дини куорат таһы-гар көрүбүтэ.

Ол эрээри Афанасий Ни-китич сарин өссө бүһү-тэра, Ники ыдыах сымла-

дан киинтэн. киин сү-луусалар чааһа ардаа-тан түс иһин айылаабыта. Оччотер буолбукка Манчжу-рия таһыттар баар буолу-тара. Аны сарынттар тийи-тирбит минитаристикай Япо-ния уодугаһынар сөрү-күрүбүтэ.

Ветеран ол кэиңгэ бө-йбүтү сарынттар туһунан бу курдук кэиңир:

— Атырдыах ийи сага-хтар советский сарынттар өстөөх утары тобу аа-һынан кырибтэрэ. Бийиги кииниһит наһаа модун, дохсун баһылаада. Ос-төөх баастаан кыайан утарылаабатыта. Харса-сүөх иһиттэ дикти бран-иһиттэ. Манчжурия сир-ин японский самурайдар-тан ыраастан Кытай дикти туттаан иһиттэтиңэ ми-нитаристикай Япония ба-риинтти туһунан сүрүк иһиттэтиңэ.

Ити курдук салаат ба-йытти бөйбүтү сүлүн Ти-хэй океан туттаһыттар тий-иһин түмүктэбүтэ.

Улуу сарин устун орто-туһун аспыт А. Н. Лы-ткин айлаах олоһу тутууга эмэ активийдык кытты-быта. Дини-үт төрүнэн, алта ороно улаатыннаран олох киин аартыгар үктэн-иһиттэ.

Ветеран түөһүн Ара дой-ду Улуу сарынтти II сте-пенинэн уонна Албан аа-III степенинэн өрдөһүр, адык бөйбүтү уонна аба-ах аартыгар үлэ медал-лара кыргыттар.

В. С. ЛЫТКИН.
Спикер: А. Н. Лыткин.

БЫЛА АННААХТЫК БУЛТУОХХА

Мунхалааһын буолаары турдабына

өрөнбөр туона үктээн ту-охонно бадыгы сиринитин бийиги көтөһө дини кэп-сэн өгөсөбүт.

1954 сылаахха Чурап-чы кулуттан, быһа хору-йон, 30 тоһунтан тахса балык кэлбитин колдотон, маһынанан хаас да күн таспыттар. Ус сылаарыга сөххө матырыйаалынан И. М. Романов сага мунха-таган биһирэтинэн, мунха-атар айаар дикти балык кэлбитин көтүтү күнүтү тийиһа хостөбүтүт. Ити барыта дини көтөөх уонна төрөһүннөөх үлэтинэн сит-тиһилибитэ.

Бийиги сир аһыан мун-халааһына бөлөмүнн үлэ-тэ бара турар. Субуруе-кай катанан сөххө балык-сыттар П. С. Соловьев, П. Я. Местников сага-таларынан бөйүрүннэн дик-тырталлар. Виргэбдэр 10 тоһа балык государе-төөа туттар сөрүтээх-

тар. Ол эрээри туох транс-портын, тоһо кийилээх балыктыларга өссө бы-һаарылаах илик.

Бийиги оройуонмутугар балык булгаһынар тө-риллэр биргэбдэр наһи-дирингэ балыктаан баа-риилэрэ олус кыра. Адыах кийилээх буоланнар обур-гү күөлэрн улахан мунхалаан кыран тардар кыахтара сүөх. Сезон устата баста-һааннай балыктыр үлэ-һиттэр аанаматтар. Нэи-дирингэ аһыттык буолар балыгы үөспэтин ытты-лыбат. Итинэн сибэстээн маннык сааһалары этнэх-тин баарыбын.

Мунха кэиңгар техника-най таһына таһааран балы-гы тийири кэиңэр бө-булууох туустах. Ити — би-р.

Иккиһинэн, күөлгө кэиң харытаах мунхала-рынан улахан балыктар

Ханна үөрэнэ барыахха

Үлэ Кыһыл Знамята ордоннаах Новосибирскай-лааһы тийири суол ин-женердарин институту-рабобайдары, колхоз-таахтары, Советский Ар-мия көккөһиттэн саппаас-ка тахсыттары үөрэххэ кыриһтэ бэлэмдэни кү-лүсү өдлөһүтүттар са-лааһа ыларан иһиттэрэр.

Ойно орто үөрэхтээхтэр, кийиһи мисталарыттар биһ-р сымтан итаргэ сүөх үлэ-стажаахтар, үлэһит тар-тыттариттэн (полюковой чаастартан) үчүгэй харак-теристикалаахтар ыттыла-лар. Истэччилэр стипен-диянан уонна олорор дик-тан хаалчылаллар.

Заявкелар 1985 сыл ахсынны 1 күчүттэн са-лааналлар.

Докумуннар үлэ күни-риттэр сарынарда 9 час-таан, суботаларга сарынар да 10 чаастан ыттыла-лар.

Бийиги адырыспыт: 630023, Новосибирскай-23, Дуся Ковальчун уул., (Л-115 аудитория). Телефон №-рз 20-75-50.

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ